

Motion till riksdagen 2017/18:3406

av **Lars Hjälmered m.fl. (M)**

Industri och konkurrenskraft

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hur villkoren för industri och konkurrenskraft kan förbättras och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en konkurrenskraftsutredning med uppdrag att analysera den svenska elmarknaden ur ett internationellt perspektiv och föreslå åtgärder för att hålla Sverige konkurrenskraftigt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en ”one-stop shop” gällande myndighetskontakter för högkvalificerad arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en ansökan om arbetstillstånd i normalfallet inte bör ta längre än 30 dagar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla reglerna kring visum för dem som vill investera och starta företag i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en benchmarking mellan länders skatter, regler och kostnader inom respektive bransch för att Sverige fortsatt ska kunna ligga i världstoppen när det gäller företagsamhet och konkurrensvillkor och tillkännager detta för regeringen.

Industri och konkurrenskraft

Den svenska industrin är betydelsefull för Sverige och har varit avgörande i bygget av det moderna Sverige. Industrin bidrar med jobb, skatteintäkter, exportintäkter och investeringar i forskning och utveckling. I spåren av globaliseringen och att fler länder utvecklas ökar konkurrensen och omvandlingstrycket ökar.

Jobb skapas av företagare när företag växer och anställer. Företag som växer och anställer bidrar till att Sverige ska kunna bryta utanförskapet. Fler människor i arbete

betyder mer pengar till vår välfärd. En politik för företag och jobb är det bästa sättet att säkra och utveckla vår gemensamma välfärd.

Sverige har på många sätt bra villkor för företagande och har under lång tid haft en konkurrenskraft i internationell toppklass. Våra framgångar bottnar i bra grundläggande villkor såsom fungerande institutioner, hyfsat enkla regelverk och jämförelsevis välutbildad befolkning. Till det ska läggas att Sverige i efterdyningarna av 90-talskrisen beslutade om viktiga reformer kring budgetregelverk och pensioner som gett en ordnad ekonomi. Därtill har Sverige under det senaste decenniet tagit viktiga steg på områden som forskning, skatter och transporter som gjort Sverige till ett bättre land att investera, producera och anställa i.

Sveriges relativa försprång utmanas dock i takt med att fler länder utvecklas allt snabbare. Vi kan därför inte slå oss till ro, utan behöver tvärtom fortsätta utveckla villkoren för företag och konkurrenskraft. Exempelvis finner man i undersökningar från Världsbanken och World Economic Forum (WEF) att Sverige tappar mark. WEF pekar framförallt på ett högt skattetryck, skattekrångel, bristande flexibilitet på arbetsmarknaden och problem i utbildningssystemet som de största problemområdena för svensk konkurrenskraft. För att upprätta goda villkor för jobb, löner och tillväxt behöver Sverige göra ytterligare ansträngningar inom flera områden.

Sverige har en regering som pratar mycket om industri, företag och initiativ, men som samtidigt fattar beslut som försämrar för industrin och därmed jobben. Det handlar om viktiga och avgörande saker som dyrare transporter och oklarheter i handelspolitiken. Lägg till det att det finns tecken på att Sverige tappar mer mark än andra länder i tre av våra traditionellt tunga och mycket viktiga högteknologiska och kunskapsintensiva branscher: it, telekom och life science. Enligt Entreprenörskapsforum har sysselsättningen i dessa branscher minskat med 30–50 procent under det gångna årtiondet. Också här riskerar regeringens politik att gå åt fel håll. Höga skatter på jobb försvårar för kunskapsintensiva företag att rekrytera. Ineffektiv subventionspolitik istället för enklare regler på bostadsområdet riskerar att minska möjligheterna att hitta bostäder för anställda. En skeptisk inställning till arbetskraftsinvandring och utstationering riskerar att ytterligare försvåra för kompetensförsörjningen.

För att möta den ökande konkurrensen behövs en bred reformagenda. En reformagenda för ökad svensk konkurrenskraft. Det är genom konkreta beslut inom områden som transporter, skola och skatter som konkurrenskraften byggs. Regeringen är oroväckande passiv.

Handelspolitik

Att kunna konkurrera och växa internationellt är avgörande för ett litet och exportberoende land som Sverige. Hälften av vår ekonomi är kopplad till handel. Växande ekonomier i bland annat Asien innebär stora möjligheter för svenska företag. Sverige ska fortsätta vara pådrivande för mer handel och frihandel. Sverige har en stor uppgift att fortsätta stå upp för handel och frihandel inom EU liksom att inom WTO driva på för ytterligare liberaliseringar av världshandeln. Det är angeläget att ett så brett och djupt handelsavtal som möjligt mellan Europa och USA snarast kommer på plats. Likadant bör handelsavtalet mellan Europa och Kanada godkännas och genomföras snarast. Det är också angeläget att det görs mer saker för att underlätta och hjälpa för att fler företag ska ta del av de möjligheter handel innebär. Slutligen är det angeläget att

betona importens betydelse för svensk handel. En stor del av de saker som exporteras från Sverige bygger på att andra saker importerats till Sverige och satts samman för att sedan exporteras.

Bra transporter

Transporter och infrastruktur är att se som ett blodomlopp i den svenska ekonomin. Det handlar om att människor ska kunna pendla till sina arbeten liksom att företag ska få varor till sig och kunna skicka färdiga varor till kunder. Pålitliga transporter till rimliga kostnader är viktigare för Sverige än för många andra länder då vi är ett glest befolkat land med stora avstånd både inom landet och till de marknader svenska företag handlar med.

Ambitionerna för transportområdet har ökat radikalt de senaste åren. Det märks inte minst genom att de pengar som används till drift och underhåll av järnväg har dubblerats under alliansregeringen. Lägg till det stora och nya projekt som startats.

Bra transporter är en förutsättning för god konkurrenskraft. Transporter är nödvändiga för industri, företagande, regional utveckling och för människor. Det är därför fel väg att införa en särskild flygskatt som enligt experter har minimal klimatnytta samtidigt som den försämrar människors och företags möjligheter att resa. På samma sätt är regeringens tänkta lastbilsskatt dålig för näringslivet. I praktiken blir det en skatt på avstånd. Lastbilsskatten slår kirurgiskt mot företag som ligger i landsbygd och städer en bit bort från de större städerna. Sverige behöver fortsatt stora investeringar i drift och underhåll liksom nyinvesteringar inom transportområdet. Det är vidare angeläget att Sverige snarast gör det möjligt att använda längre och tyngre lastbilar. Sjöfarten ska fortsätta utvecklas utifrån den tidigare sjöfartsstrategin. Det är mycket allvarligt att en arbetskonflikt som inte rymmer med svenska modellen leder till stora effekter på kunderna liksom att Sverige tappat flera viktiga transoceaniska fartygslinjer. Den utvecklingen måste vändas. Goda transportvillkor gör att pappersbruket eller stålverket kan klara konkurrensen och fortsätta sälja till kunder i andra delar av världen.

It och digitalisering

It och digitalisering ger oss nya möjligheter, men leder också till en omställning av arbetsmarknad och näringsliv. Den digitalisering som sveper över bransch efter bransch är inte en utveckling vi kan välja om vi vill vara en del av. Utveckling kommer vare sig vi vill eller inte. Det rimliga är att vi välkomnar utveckling och försöker dra nytta av möjligheterna. Då är det viktigt med en fortsatt utbyggnad av bredband brett i landet. Dock kommer det att krävas långt mer än så. Inte minst behöver vi utveckla skolan för att elever ska stå bättre rustade.

En trygg energiförsörjning

Den svenska industrin behöver en trygg energiförsörjning till konkurrenskraftiga priser. Det har Sverige klarat historiskt. I dagsläget klarar Sverige de energi- och effektbehov som finns. Med den överenskommelse om energipolitik som slöts 2016 har beslut tagits för att Sverige ska kunna ha kärnkraft under överskådlig tid, för att stärka vattenkraften

och för att bygga ut mer ny, förnybar energi. Nu går dock Sverige in i ett nytt läge. Med överenskommelsen löstes ett antal akuta utmaningar, däremot möter Sverige nya energiutmaningar på sikt. Det handlar om en näringspolitik som gör att nya företag etablerar sig som kan efterfråga ny kraft som kommer in i systemet liksom om ökade möjligheter att föra el i Sverige och mellan Sverige och grannländerna. Därtill kommer mer diskussion behöva tas om hur roller mellan olika energiaktörer ser ut samt hur man ska ta betalt för olika tjänster, även kallat marknadsmodell.

Ordning och reda i ekonomin

Ordning och reda i offentlig ekonomi ger människor och företag trygghet och en vilja att investera. Ordning och reda genererar det omvända. Erfarenheter både från Sverige och internationellt visar hur viktigt det är med en ordnad ekonomi. Ordning och reda gör att staten kan möta kriser med en expansiv politik som andra länder saknar. Det budgetregelverk Sverige haft sedan tiden efter 90-talskrisen har tjänat Sverige väl, och kommer nu att utvecklas och stärkas. Vi ska aldrig äventyra de offentliga finanserna. Ordning och reda är en grundbult för god konkurrenskraft.

Konkurrenskraft

För att klara Sveriges högt ställda mål inom välfärd och miljöområdet är det viktigt att värna jobben och företagen i Sverige som lägger grunden för båda. Vi vill därför tillsätta en utredning med uppdrag att analysera den svenska elmarknaden ur ett internationellt perspektiv och föreslå åtgärder för att hålla Sverige konkurrenskraftigt. Utredningen bör se över svensk konkurrenskraft i förhållande till länder som konkurrerar med svensk industri såsom Finland, Tyskland och Storbritannien beträffande elpriser, PFE-program, kostnader för elnät, återbetalning på utsläppshandel med mera.

Därtill vore möjligheten att se över en benchmarking mellan länders skatter, regler och kostnader inom respektive bransch ett viktigt verktyg för att Sverige fortsatt ska kunna ligga i världstoppen när det gäller företagsamhet och konkurrensvillkor. Möjligheten till en kontinuerlig jämförelse av branschspecifika kostnader och regler i våra konkurrentländer bör ses över så att Sverige inte förlorar konkurrenskraft och arbetstillfällen. En kontinuerlig översyn och utvärdering av befintlig lagstiftning för att säkerställa att denna är tidsenlig och ändamålsenlig bör också övervägas.

Fler talanger till Sverige

Ett viktigt verktyg för svensk industri och svenska företag att hitta nyckelkompetens är genom internationell rekrytering. Regelverket och handläggningsprocessen för särskilt prioriterad och kvalificerad kompetens bör ses över och utvecklas, med inspiration från Kanadas och Australiens poängsystem. En ”one-stop shop” för högkvalificerad arbetskraft bör också införas för att underlätta kontakten med myndigheter. Det handlar om en kontaktyta för högkvalificerad arbetskraft gentemot myndigheter som Skatteverket, Försäkringskassan, Migrationsverket med flera.

Den svenska industrin är kunskapsintensiv. Industriproduktion handlar ofta om att utveckla och producera avancerade stål, styrsystem, flygmotorer eller läkemedel. För

många företag är det nödvändigt och avgörande att rekrytera kompetenta personer från andra länder. För att bidra till industrins konkurrenskraft är det därför rimligt att ha en politisk plan för att attrahera fler talangfulla personer till Sverige. Sverige har regler för arbetskraftsinvandring som är liberala med internationella mått. Dock måste vi göra mer. En sådan sak är att det idag tar alldeles för lång tid att få en ansökan om arbetstillstånd behandlad. En för lång handläggningstid riskerar att en arbetssökande söker sig någon annanstans och i förlängningen att ett företag kan tappa en nyckelperson. I normalfallet bör det inte ta längre än 30 dagar att handlägga en ansökan om arbetstillstånd. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Det är orimligt och en förlust för Sverige att människor som har etablerat sig på den svenska arbetsmarknaden kan utvisas till följd av mindre fel och brister. Därför anser vi att det ska vara möjligt att göra en helhetsbedömning när en person söker om förlängt uppehålls- och arbetstillstånd för att på så sätt undvika orimliga avslag.

Förenklingar av visumreglerna bör också övervägas för den som vill starta företag. Särskilda visumkategorier bör införas för start-ups och investerare. Reglerna bör vara tydliga och högt ställda och uppföljningen ska vara ordentlig. Krav bör ställas på såväl storleken på investeringen som de arbetstillfällen som skapas. Investeringsvisumet bör vara begränsat till exempelvis 24 månader och även inkludera möjlighet till arbetstillstånd för medföljande partner och uppehållstillstånd för medföljande barn.

Forskning

Utbildning, forskning och entreprenörskap lägger grunden för framtidens arbetsmarknad. Sverige ska ha högt ställda ambitioner. Vi ska ha en internationellt sett hög kvalitet på utbildningar och den forskning som bedrivs ska vara högkvalitativ. Under 2017 beslutade riksdagen om ramar och inriktning för forskningspolitiken under de kommande fyra åren. Moderaterna valde då att göra en större satsning än regeringen på de viktiga instituten liksom på science parks och inkubatorer. Skälet är att huvuddelen av innovation sker utanför högskolesektorn. Då är det rimligt att öka möjligheterna för befintliga företag att utvecklas tillsammans med institut liksom för personer utanför akademien att starta nya företag i innovativa miljöer. Inriktningen på forsknings-politiken är att Sverige ska vara en framstående forskningsnation, där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft. Vi vill se en bredare användning och utveckling av etablerad svensk forskningsinfrastruktur, en ökad mobilitet bland svenska forskare och en ökad samordning mellan olika forskningsfinansiärer.

Forskning är en framtidsinvestering. Ett land som lägger mycket privata pengar och skattepengar på forskning bygger en långsiktig konkurrenskraft. Det är också rimligt att satsningar görs på områden där Sverige är eller vill vara starkt och områden där det finns viktiga samhällsproblem som behöver lösas. Samtidigt behöver mer göras för att resultatet från forskningen ska komma till nytta. Det kan handla om en ny produkt, ett nytt företag eller att en befintlig verksamhet baserat på nya forskningsresultat kan omdanas och utvecklas. Resultat och nytta är viktiga kvitton på att skattebetalarnas pengar används klokt.

Utbildning och skola

Framtida möjligheter för både människor och företag grundläggs i skolan. Det är genom skolan vi får med oss de kunskaper och färdigheter vi behöver för att klara yrkeslivet. Skolan behöver fortsätta utvecklas för att klara ett alltmer komplext arbetsliv. Därför är det rimligt att satsningar sker på områden som mer undervisning i matematik och fler karriärtjänster för duktiga lärare. Arbetsförmedlingen bör reformeras för att bättre möta de behov som finns. Det är vidare angeläget att utveckla yrkesutbildningarna för att i nära samspel med näringslivet ge människor bra möjligheter att få ett arbete efter examen. Sverige behöver också tekniska utbildningar av klass, inte minst för att möta industrins behov av duktiga ingenjörer i framtiden. Moderaterna har presenterat fem förslag för en bättre yrkesutbildning:

- Samverkan med grundskolan ska öka. Genom att redan tidigt i skolan förbereda eleverna genom entreprenöriellt lärande, prao och UF-företagande (Ung Företagsamhet) ökar möjligheterna att intressera elever för sin framtid. I dag finns entreprenörskap som ett eget ämne i svenska skolor och det återfinns även i gymnasieprogrammets examensmål. Det tycker vi är bra.
- Prao är viktigt. Det första jobbet, praktiken eller provanställningen är den absolut svåraste tröskeln för unga att ta sig över. För många är därför praoveckan en viktig ingång. Moderaterna vill också att det ska vara möjligt att genomföra prao på ett gymnasieprogram, för att stärka intresset för bland annat gymnasiets yrkesprogram.
- SYV:arnas roll måste uppvärderas. Skolorna bör ta ett större ansvar för att se till att vägledning tar plats och blir hela skolans ansvar. Vi vill självklart att unga ska få förverkliga livsdrömmar men det är SYV:s ansvar att förse unga med en realistisk verklighetsbild.
- Yrkesutbildningar är lika viktiga som högskoleförberedande. Att gå en yrkesutbildning är inget för skoltrötta. Tvärtom ställer det höga krav på eleverna att gå en del av utbildningen i skolan och en del ute på arbetsmarknaden.
- UF vid alla gymnasieskolor. Under läsåret 2016/17 driver nästan 28 000 elever UF-företag som en del av sin gymnasieutbildning. De som drivit UF-företag har starkare etablering på arbetsmarknaden, färre arbetslöshetsdagar och högre inkomst och blir hellre nyföretagare. Vi vill att alla gymnasieskolor ska erbjuda sina elever att vara UF-företagare.

Skatter

Utformningen av skatter har en stark betydelse för vilka val människor gör. Rätt utformat kan skattesystem uppmuntra flit och duglighet samt bidra till entreprenörskap och investeringar. För att få fler växande företag och för att klara konkurrenskraften behövs skatter som är på en rimlig nivå och mindre krångliga skatteregler. Vi behöver företagsbeskattning som är på en konkurrenskraftig nivå med jämförbara länder. Vi behöver personbeskattning som gör det lönsamt att arbeta och anstränga sig. Regeringen har under de senaste åren höjt skatterna rejält för företag och människor. Sverige har, trots de skattereformer som Alliansen gjort, fortfarande bland världens högsta marginalskatter. Regeringen har höjt och höjer marginalskatterna steg för steg med

resultatet att allt fler människor betalar allt mer i skatt. Höjda skatter påverkar motivationen att arbeta och höjer trösklarna in på arbetsmarknaden. Detta är särskilt allvarligt då de kombineras med kraftigt utbyggda transfererings- och bidragssystem som minskar incitamentet att gå från bidragsförsörjning till förvärvsarbete.

Lars Hjalmered (M)

Hans Rothenberg (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Hanif Bali (M)

Sofia Fölster (M)